DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0937
Publisher online and owner, Assoc. Prof. Dr & Dr. Honoris Causa Sabahudin Hadžialić
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: http://www.diogenpro.com/

DIOGEN©
PRO KULTURA MAGAZIN
CULTURE MAGAZINE

РАДОМИР МИЋУНОВИЋ

О хаику збирци савремене београдске уметнице

АКТУЕЛАН И ВРЕДАН МАТЕРИЈАЛ У ДРЕВНОМ И ДАЛЕКОМ ОБРАСЦУ

Збирка песама „Клепсидра“ Загорке Васиљевић, једна од бољих које сам прочитао у последње време. Стихови су кратки, како то хаику форма налаже, али се, зато, дуго памте. Додуше, главни наслов је прилично загонетан, што је мени, као енигмати, такође занимљиво. Водени сат је, наиме, претходио пешчаном сату, а овог пута показују да је ово Загино време.

Да моје похвале нису без основе и да Васиљевићева заслужује пажњу и похвале, говори и податак да је једна од најбољих српских и словенских песникиња Десанка Максимовић о њој лепо мислила, па јој је чак и песму посветила.

Овај стихотвор је, иначе, првенац и засад јединац наше савременице (не рачунајући поједине стихове штампане по листовима и часописима и казиване на скуповима). Без претеривања, том објавом, која је посвећена ауторкиним родитељима , Јелени и Милошу, може се подичити и сам издавач, београдско књижевно друштво „Свети Сава, у чије име се потписује Живко Николић, док је поговор КЛЕПСИДРА КАО ХАИКУ АЛБУМ СА ОБЕ СТРАНЕ ВРЕМЕНА уприличила Светлана Станковић, а илустрације су дело Зоре Вићентијевић, ауторкине сестре.

Хаику је, по мени, укратко: човек у приоди и природа у човеку. Мада је форма настала на Делком истоку, у Загоркиној обради нам је атмосфером, садржајем и порукама веома блиска, Јапанска форма је посрбљена, да не кажем посребљена!

Највреднији стихови из КЛЕПСИДРЕ...

За почетак цитат: *Своју клепсидру кад се роди(ш) добије(ш) и песак цури.*

О релативности времена на занимљив начин упућује верс: *Стара фотографија мама и тата млађи од мене.*

Народна изрека да све што је лепо кратко траје, у верзији наше гошће гласи: *Ах та лепота што кратко траје: лептир тек дан поживе.*

Однос појединца и космоса огледа се у опаски *Долази старост, а месец мало мало па опет млад је*. Што не без горке иронијe и скепсе говори о пролазности земаљског живота.

Стварност и социјалну страну живота не заборавља млада колегиница: *На прагу цркве проси или поздравља пружена рука.*

У девет поглавља, тј ниски - да их наведем, јер звуче апсолутно лирски – ЉУБАВ ОД ИСКОНА, ЛЕПТИРИ И ДУГЕ**,** У НЕДОГЛЕД, НА КАМЕНУ ЦВЕТ, КИШНЕ И ДРУГЕ КАПИ**,** ФАУНА, КАЛЕИДОСКОП, А САДА ОСТА ИСКУСТВО и КАД ПЕСАК ИСЦУРИ - на 90 страница, са тиражом од 350 примерака, има стихова завидног нивоа, па и оних који се памте. Дакле, ниске су бесумње високе вредности!

То је, свакако, леп пример како се на умешан и ефикасан начин актуелизује и користи давни и далеки образац, да се представи савремен и, рекао бих свевремен, доживљај и поглед на спољне и унутрашње призоре. Да је тако, позабавићемо се неким нај-исказима.

О текућим питањима воде, као вечитој инспирацији: *На таласу река заљубљена у небо љуља облак* *Или*: *Гледам лепоту. Ушће Саве у Дунав. Заљубих се.* Па *т*ројство: *Капљица кише са неба, на трави - роса, у оку – суза.* Тако је то кад неко уме да запажа, да се диви и да ужива!

Неке капљице, међутим, тугом и болом су изазване: *Као планина тешка а мала - суза у оку мајке.*

О птицама. дама са крилатом маштом такође пише: *Поређале се птице на жици – ноте веселе песме.* Затим... *У златном кавезу тужна сања небо птица. Не пева.*

Још сетније... *Посекли дрво птица остала без гнезда а ноћ пада.*

Читамо и деманти народне изреке: Неће гром у коприве који гласи: *Љутито небо громове шаље и у коприве.*

Сама природа је богата парадоксима: *Неким чудом израсте из камена усамљени цвет.*

Ни космос није далеко када се воли*: У неком оку читав свемир пронађе заљубљен човек.*

Љубав је, заправо, основни мотив стварања, а трагање за лепотом у себи и око себе је смисао и сврха постојања.

Цитирамо: *Бојама својим дуга украси крила младом лептиру.*

Мада се каже да све што је лепо кратко траје, па ево исказа у том смислу: *Ах та лепота што кратко траје: лептир тек дан поживе.*

NEKORIGIRANI

И тако, време промиче, неке снове не успевамо да остваримо.

Коме сада изгубљени часоврник време показује?- пита се *За ГОРКА, схватајући, дакако, да н*ије губитак нестала направа за мерење протока дана и ноћи, од најстаријег времена до данашњице већ пропуштене прилике да се више и боље нешто уради. Стога журимо да не закаснимо: *Своју сенку газим по петама, хода испред мене.*

Свеједно, време протиче незадрживо: *Долази старост а месец мало мало па опет млад је.*

Ето такав је однос земаљског и небеског

Иначе, стваралаоцима инспирација најдражи гост, што нам говори следећи троред: : *У глави ватромет пробуди ме – рађа се нови хаику.*

Радомир МИЋУНОВИЋ

СТИХОВАНА ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНОСТ

"Пољубне и погубне“, песме Радомира Мићуновића, Свет књиге, Београд 2018.

Сам наслов књиге песама аутора Радомира Мићуновића, у оквиру којег су за песме изабрани атрибути : пољубне и погубне, указује на потребу аутора да се, у складу са својим бављењем енигматиком, поиграва словима, речима и значењима. Уносећи минималну, једнословну промену у једној речи, он нагло отвара врата кроз која се мушевито залази у наличје те речи, њену опозитну сенку - све што пољуби, може и да погуби, где је Ерос, ту је и Танатос... И читалац се нађе у ситуацији да се готово оклизне, склизне из једног смисла у други, неочекиван, опречан. Овакав обрт доводи све у питање, пољуљава извесност, уводи доживљај сродан осећању базичне, егзистенцијалне несигурности, егзистенцијалне у филозофском смислу. Такво титрање вишесмислености одражава несталност постојећег, зависност постојећег од стања нашег ума.

А стање ума нашег аутора подразумева пре свега крајњу отвореност, што води његовом проширењу, довољном да обухвати поларитете разних феномена. Тако, на пример, наслов песме која представља својеврстан пролог за ову књигу : "ДИС/ХАРМОНИЈА", упућује на ауторов капацитет да истовремено укључи супротстављене аспекте неке појаве. Тако су дисхармонија и хармонија једно, хармонија је садржана у дисхармонији, та дихотомија чини дијалектичку целину. Јер све у себи садржи клицу своје супротности. На овај начин, кроз иманентну променљивост једне исте слике, аутор уноси и свеприсутан ток пролазности.

У целини гледано, понекад се стиче утисак да поигравајућа форма израза за аутора има примат, у односу на коју је садржај тек полазиште, повод, средство... Емоција, догађај, само је нешто што ће послужити духу за варирање ширег спектра могућности. И исход је парадоксални спој узнемирености и смирења.

Потпиривање тог пламичка између нестајања и настајања, по принципу : може да

буде, не мора да значи...присутно је и у књигама господина Мићуновића, и у његовим беседама, као и у његовој комуникацији са светом и људима.
Ни властити песнички идентитет аутора није у овој књизи дат као апсолут, већ је интерактиван, употпуњен одсликавањем у другима, где је господин Мићуновић подражај, провокација, да други песници изнедре онај део себе који није могуће креирати у некој другој релацији.

И сама сам изазвана, потакнута, да се из контакта са његовом књигом инспиришем за реч о њему као о некоме ко тежи да ухвати неухватљиво, а када му је надомак, онда га испусти нечим још недохватнијим... Бити неуморан у игри досезања оног што измиче, подразумева посебну енергију, енергију бескраја дечје игре, младалачких пробијања граница задатог. Ту енергију већ педесет година емитује господин Мићуновић. И то је оно чему је тешко одолети. Као што је тешко одолети и његом зачикавању збиље. Његовом релативизовању неминовног, уздизању изнад поништавајућег.

Између осталог, хумором, подсмехом. Смехом који даје слободу, одузима моћ детерминишућем. О овоме сведоче стихови аутора : "Колико је пролазност код мене пролазна?"/"Губљење ваздуха није радост/а може то да буде."/"Обратите пажњу на моје лево око,/када ме стигне кастиг./Запазићете, на отвореном одру,/готово неприметан миг./То се ја ништавилу подсмевам,/како је бивало вазда./У сваком случају, мора се знати,/ко је роб, а ко газда."

И, у духу народне и других традиција, чији се ехо осећа у песмама господина Мићуновића, може се рећи : док снага кладе ваља, ум царује. Наиме, он је одлучан да његов дух не робује пропадљивости материје, упркос потпуном разобличавању илузија у вези и са Еросом и са Танатосом.

Да је аутор радикално искорачио из, како каже, "опсена и заноса", јасно се види из стихова : "Ноћ заувек, како звучи тужно./Два сандука грубо истесана./Одувек је умирање ружно./Смрт је лепа само у песмама./Рођење је смрти предсказање./Та истина долази по своје./Јер живот је, ни више ни мање,/збир вечитих заблуда удвоје."

Но, ова потенцијално погубна прогледавања га не спречавају да се и даље бори својим изузетним, ведрим духом.

На крају ево и неких стихова посвећених нашем аутору од стране других песника, заступљених у овој књизи, а који одражавају суштину његовог стваралачког бића.

Песник Добрашин Јелић каже : "Треба да осмијех надраста/сву тугу покошених трава/све боли посјеченог храста.

" У прилог смеху, песник Анђелко Ердељанин, у складу са хумором господина Мићуновића, додаје : "Да је ту море,/девојке из Војке/биле би школьке."

Песник Перо Зубац о надрастању смехом и ведрином господина Мићуновића, о њему у својим стиховима констатује : "Прво је писао песме суморне/...за младе а већ уморне,/...Онда се одједном, у моме другу/пробудило дете.../...И оно брзо што небом језди,/то јаше Мићун на својој звезди."

NEKOPIRATI

Песникиња Радојка Милошевић, обраћајући се Мићуновићу, препознаје : "Загледали сте/лице и наличје сваке речи", а песникиња Виолета Божовић примећује : "Посматрајући те-имала сам утисак/да ти је небо било у перу док си га/стварао са земље."

И песникиња, прозаисткиња, Зорица Пауновић поентира песмом "Лако је теби" : "Ти ћеш у ону цркву у себи/Што си је саградио животом/А потом/ И дажд и зрак ћеш бити/ И танане златне нити/ Негде у нечијој песми."

И тај инспиришући траг, који је Мићуновић својим стваралаштвом и као човек оставио у стваралаштву и бићу других књижевника, остаје.

Јованка ЈЕЛИЋ

20.02.2019.g.

PR
DIOGEN pro kultura
http://www.diogenpro.com

NE KOPIRATI